

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos XLVIII. — Izdan in razposlan dne 21. julija 1896.

Vsebina: (Št. 120.—122.) 120. Zakon o obdavkovanju poslopij po najemniškem donosu na podstavi napovedi za dve leti. — 121. Zakon o pregledu zemljarskega katastra. — 122. Zakon o podaljšanju z zakonom z dne 30. decembra 1891. l. in z dne 9. avgusta 1892. l. ukrenjene začasne ustave progresivnega zvišanja hišne najmarine in petodstotnega davka od čistega donosa od poslopij v mestu tržaškem in okolici tržaški.

120.

Zakon z dne 12. julija 1896. l.

o obdavkovanju poslopij po najemniškem donosu na podstavi napovedi za dve leti.

S pritrditvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Od davčnega leta 1897. počenši naj se najmarina in petodstotni davek od čistega donosa časno davka prostih poslopij v onih krajih, v katerih so po veljajočih predpisih vsa poslopja zavezana najmarini, odmerja v dobah od dveh do dveh let.

§. 2.

Za podlogo (merilo) davčni odmeri za dvoletno dobo, oziroma za vsako od obéh let (davčnih let) naj velja poprečnina (srednji iznos) iz pogojenih najemnin, oziroma izenačenih (parificiranih) najemniških vrednosti tistih dveh let (najemniških let), ki sta minili pred davčno dobo.

V ta namen je napovedi najemniških donosov, oziroma tabelarne zapisnike o najemniških po-

vedbah hišnih posestnikov, ki naj jih sestavljajo županstva (občinska starejšinstva), za ti dve leti vpodati samo enkrat, in sicer v letu neposrednje preteklem pred davčno dobo, to je prvokrat v letu 1896. za najemniški leti 1895. in 1896. v predpisanem roku.

§. 3.

Povedbe najemniškega donosa je opraviti za obe najemniški leti.

Vendar se sme v primeru, ako se v drugem najemniškem letu ni nič izpremenilo proti prvemu v najemniškem donosu, za eno najemniško leto narejeni napovedi pristaviti opombo, ki naj jo podpiše hišni posestnik ali pooblaščenec njegov, da naj ta napoved (fasija) pri neizpremenjenih najemnih razmerah velja za obe najemniški leti.

Nasproti je tudi v tem primeru premembe, ki so morebiti nastale v osebi najemnikov, poočititi v dotičnih stolpcih napovedi.

Tudi je v napovedih poleg imen in priimkov najemnikov povedati njih opravilo (značaj).

§. 4.

Za predmete hišne najmarine, postale z novo zgradbo, pregradbo, prigradbo ali nadgradbo, je na-

poved najeminskega donosa v 14 dneh potem, ko se je predmet dal v najem ali vzel v lastno porabo, predati davkoodmernemu oblastvu prve stopinje, da ne nastane kazen zaradi zatajene najemnine.

Od omenjenega časa do bližnje dvoletne davčne dobe je za ta čas (*pro rata temporis*) pogodjena, oziroma izenačena najemnina podloga odmeri. Za naslednjo dvoletno davčno dobo je v poprejšnji dobi pogodjeno, oziroma izenačeno najemnino preudariti na dve leti in nato polovico tega iznosa vzeti v podlogo za vsako od obeh let davčne dobe.

§. 5.

Premembe v najeminskem donosu (povišbe, znižbe), ki se pokažejo v teku dvoletne davčne dobe, so brez vpliva na predpis (pripisilo) za to dobo, temuč se v pošte v jemlje še le za prihodnjo davčno dobo.

Kako ravnati s poslopji, ki ostanejo prazna, za to veljajo predpisi kakor do sedaj.

§. 6.

Gledé tistih poslopij, katera so po §. 1. č. b zakona z dne 9. februvarja 1882. l. (drž. zak. št. 17.) samo tedaj zavezana najmarini, če se rabijo tako, da se dajo ali cela ali deloma v najem, in katera se praviloma tako rabijo samo nekaj časa, se ne uporabljajo zgorenja določila.

Ko bi se pa tako posloppje rabilo tako, da se dá trajno v najem, je, ako zahteva hišni posestnik, nanje uporabljati ta zakon.

§. 7.

V Dalmaciji naj se obdavkovanje na podstavi napovedi za dve leti začenja še le počenši od davčnega leta 1901.

§. 8.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojemu finančnemu ministru.

V Išlu, dne 12. julija 1896. l.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Biliński s. r.

121.

Zakon z dne 12. julija 1896. l.

o pregledu zemljarskega katastra.

S pritrditvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Prvi pregled (revizijo) zemljarskega katastra, ki ga je opraviti po §. 41. zakona z dne 24. maja 1896. l. (drž. zak. št. 88.) je izvesti na podstavi naslednjih določil.

I. Namen pregleda.

§. 1.

Pregled ima namen:

1. da se vpišejo in v pošte v zamejót trajne premembe v obdelavah (kulturalah), tudi one, ki so nastale vsled zložbe zemljišč (komasacije);

2. da se odpravijo očitna kriva razmerja v tarifnih postavkih čistega donosa za posamezna razredbena (klasificijska) okrožja in za posamezne obdelave v mejah razredbenih okrožij;

3. da se odpravijo pomote ali grobi pogreški pri uvrščevanju v razne dobrotne razrede dotične obdelave, in da se v pošte v zamejót kake trajne premembe, ki so s časom nastale v kakovosti tal, in to:

- a) gledé posamnih parcél ali
- b) gledé celih kosov ali večih zemljiških skupin enakih tal.

II. Organi za pregled.

a) Gledé trajnih prememb v obdelavah.

§. 2.

Da se nastale trajne obdelavne izpremembe vzprejmó in izvedejo v operatih zemljarskega katastra in da se jemljó v pošte v predpisu, za to skrbé organi, z zakonom z dne 23. maja 1883. l. (drž. zak. št. 83. in 84.) postavljeni, da imajo v razvidnosti zemljarski kataster.

b) Gledé tarifnih postavkov uvrščevanja.

§. 3.

V §. 1. točki 2. in 3. oznamenjena kriva razmerja, pomote in pogreški naj se odpravljajo in

izpremembe naj se v pošteve jemljó uradoma po deželni komisiji, ki jo je postaviti vsako leto.

Podatki pregleda deželne komisije potrebujejo popreskušnje in dokončne ugotovitve po osrednji komisiji na Dunaju.

1. Deželne komisije.

§. 4.

Sestava deželnih komisij je urejena z zakonom z dne 1. januarja 1895. l. (drž. zak. št. 3.).

2. Osrednja komisija.

§. 5.

Osrednja komisija na Dunaju sestoji pod predsedništvom finančnega ministra ali njegovega nadomestnika iz 48 udov in enoliko nadomestnikov.

Od teh 48 udov in nadomestnikov voli gosposka zbornica državnega zbora 12 udov in 12 nadomestnikov brez omejitve v volitvi. Poslanska zbornica državnega zbora voli 24 udov in 24 nadomestnikov tako, da na vsako izmed 24 okrožij, ki so se naredila v namen zemljarske uredbe, pride po en ud in en nadomestnik izmed zemljiških posestnikov dotičnega okrožja.

Finančni minister pokliče 12 udov in 12 nadomestnikov.

Udje ali nadomestniki deželnih komisij se ne morejo voliti ali poklicati za ude ali nadomestnike osrednje komisije.

Referentu, ki ga postavi finančni minister, gre samo tedaj glasovalna pravica, če je tudi ud ali poslušoč nadomestnik komisije.

§. 6.

Udom osrednje komisije, oziroma njih nadomestnikom gre, ako ne poslujejo kot državni uradniki, za dni njih resnične uporabe, deset goldinarjev dnevščine.

Tudi dobé odškodnino potnih troškov za pot tja in nazaj po 1 gl. 50 kr. za vsak mirijameter daljave od stalnega stanovišča.

III. Postopanje.

1. Gledé trajnih obdelavnih izprememb.

§. 7.

Da se vzprejemajo in v pošteve jemljejo nastale trajne izpremembe v obdelavah, za to so v podlogo zabeležki trajnih obdelavnih izprememb, ki se pišejo po §§. 7. in 38. zakona z dne 23. maja 1883. l., (drž. zak. št. 83.) in pa kaka priznanila zemljiških posestnikov, kakor tudi pomagala, priskrbljena od organov za zlaganje zemljišč (komasacijo) o razdelitvi zemljiškega posestva po izvršenem zlagalnem postopanju.

§. 8.

Od leta 1897. počenši se trajne obdelavne izpremembe v pošteve jemljó pri zemljarski porazdelitvi.

Ako pa obdelavna izprememba ni še izvršena deset let in bi, ko bi se uporabljal za dobrotni razred nove obdelave ustanovljeni tarifni postavek čistega donosa, spadal viši davek kakor poprej, začenja se ta davčni postopek še le z enajstim letom po izvršeni obdelavni izpremembi.

§. 9.

Od leta 1897. počenši je vsak zemljiški posestnik dolžan, trajne obdelavne izpremembe, do konca leta 1896. izvršene in ne morebiti že o pregledu v pošteve vzete, priznati do konca marca 1897. l., pozneje nastale trajne obdelavne izpremembe pa tako, kakor je zaukazano v §. 16. zakona z dne 23. maja 1883. l. (drž. zak. št. 83.), gledé izpremembe v osebi posestnika ali v predmetu zemljarsine pa v šestih mesecih po izvršeni obdelavni izpremembi.

Razvidnostni uradnik ima dolžnost, obdelavne izpremembe, privzemši župana ali njegovega namestnika (zastopnika samostalne graščine), posestnike in dva veččaka dovernika (zaupnika), katera določi občinski zastop (občinski odbor) iz dotične občine, ovedeti na mestu samem.

Ovedba ima namen, ugotoviti obdelavno vrsto, kateri je bilo zemljišče trajno namenjeno, in pa dobroto njegovo.

Pri tem se je primerno ozirati na podatke za postavbo dobrotnih razredov, zabeležene v operatih zemljarinskega katastra dotične občine, seособno v spisku vzornih (vzgleidnih) zemljišč in v razredbenih zapisnikih.

Ovedene dejanske razmere naj razvidnostni uradnik razloži v zglasilni poli, ki jo je napraviti po zmislu §. 16: v zakonu z dne 23. maja 1883. l. (drž. zak. št. 83.) in izvršitvenem predpisu k njemu z dne 11. junija 1883. (drž. zak. št. 91.), in to polo naj dá podpisati vsem pričujočim.

Kaka različna mnenja je počítiti tudi v zglasilnih polah.

Na podstavi ovedbenega podatka naj razvidnostni uradnik stori, da se obdelavna izprememba v pošteev vzame, počenši od tistega leta po njeni izvršitvi, oziroma, če je dán pogoj za dovolitev desetletne ugodnosti, počenši od enajstega leta, in da se obvesti zemljiški posestnik, pustivši mu 30dnevni rok, da morebiti vloží rekurz.

O takih rekurzih razloča, dobivši mnenje dveh veščakov, katera imenuje poklicani kmetijski deželni osrednji organ, dokončno finančno deželno oblastvo.

Če se ne drži v odstavku 1. oznamenjeni rok ima to to neugodno posledico, da, če se po obdelavni izpremembi zmanjša davek, to zmanjšanje nastane še le počenši od tistega leta, ki pride po priznanilu ali uradnem poistinjenju, ako pa se vsled obdelavne izpremembe davek poviša, ni dodeliti prej omenjene desetletne ugodnosti. Po tem določilu izgubé v §^{ih} 21, 28, 29, potem 7 in 38 zakona z dne 23. maja 1883. l. (drž. zak. št. 83.), poslednji, v kolikor se odnaša na trajne obdelavne izpremembe, dalje člen zakona z dne 28. marca 1880. l. (drž. zak. št. 34.), v kolikor bi bil na potu izvršitvi gorenjega določila, svojo moč.

§. 10.

Gorenja določila se ne uporabljajo na one obdelavne izpremembe, ki se izvršé za to, ker se je pokazala trtna uš, in je torej postopati z njimi po zakonu z dne 27. junija 1885. l. (drž. zak. št. 3 iz l. 1886.).

Tudi ostane nerešeno vprašanje, ali se je ozirati na obdelavno izpremembo tedaj, kadar se gozdni svet odtegne lesarstvu, ne da bo se bila dodelila dovolitev, po §. 2. gozdarskega zakona z dne

3. decembra 1852. l. (drž. zak. št. 250.) v to obdelavno izpremembo potrebna.

Razvidnostni uradnik ima dolžnost, vselej, kadar je zapazil kak takšen prestopok gozdarskega zakona, priznati ga političnemu oblastvu prve stopinje.

Le-to obvesti razvidnostnega uradnika, ali se je zaukazala nova pogozditev ali dodatno dovolila obdelavna izprememba.

V drugem primeru se je na obdelavno izpremembo ozirati počenši od leta po izvršitvi izpremembe; vendar tu ni ugodnosti, da bi se zemljišče pustilo deset let v manjšem davku.

§. 11.

Parcele, katere so v zemljarinskem ketastru vpisane za gozdovje, pa so bile v poprejšnjem zemljarinskem operatu pripisane drugi obdelavni vrsti, je na zahtevo njihovih posestnikov, če se izreče do konca meseca junija 1897. l., prestaviti v ono drugo obdelavno vrsto, v katero spadajo po svoji dejanski in pretežni uporabi, za kar ni potreba dovolitve po zmislu §. 2. gozdarskega zakona z dne 3. decembra 1852. l. (drž. zak. št. 250.) ali izrečnega oblastvenega preklica, ko bi se bil dal kak ukaz pogozdovanja.

To določilo se ne uporablja na tiste parcele, za katere se je na podstavi posebnih pogozdovnih zakonov, veljajočih za Dalmacijo, Trst, Gorico, Gradiško, Istro in Kranjsko, ali zakona z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 117.) o naredbah, da se brez škode odvajajo gorske vode, izreklo, da jih je ohraniti kot gozdovje, ali katere so bile na podstavi §. 19. gozdarskega zakona z dne 3. decembra 1852. l. (drž. zak. št. 250.) obložene s prepovednim predpisom, ki zahteva njih gozdarsko uporabo.

Kako donesti dokaz, da ni ovire v zmislu predstoječega odstavka za prepis obdelavne vrste, ki ga zahteva zemljiški posestnik, v tem je natančnejša določila izdati ukazoma.

1. Pri deželnih komisijah.

§. 12.

Deželna komisija je sklepčna, če je razen predsednika pričujoča vsaj polovica udov ali sklicanih nadomestnikov.

Ako bi pa za sklepčnost potrebno število udov ali nadomestnikov ne prišlo v določeno sejo, je deželna komisija v prihodnji seji sklepčna brez ozira na število pričujočih udov ali nadomestnikov.

Deželna komisija sklepa o poslovnem redu in poslovni razdelitvi; tudi ji je dano na voljo, ako treba, postaviti odposlance izmed sebe, da opravljajo ovedbe na mestu samem, in pododbore v predposvetovanje.

V deželah pa, kjer je več okrožij, je vsekakor sestaviti take pododbore, katerim naj pripadajo za ta okrožja izpolnjeni in poklicani udje ali nadomestniki.

Določilo člena III. v zakonu z dne 1. januarja 1895. l. (drž. zak. št. 3.) se slično uporablja za potovanja gori oznamenjenih odposlancev.

§. 13.

Deželna komisija naj po namenu pregleda, oznamenjenem v §. 1., čisto opusti ponovo postopanja po zakonu z dne 24. maja 1869. l. (drž. zak. št. 88.) za ustanovitev tarifnih postavkov in za individualne vcenitve parcel (precenitvenega in vcenitvenega postopanja). Sosebno naj obrača svojo pozornost na ovedbo in odpravo s časom nastalih, oziroma še obstoječih, proti dejanskim donosnim razmeram očitivnih različnosti v obdavljanju posameznih razredbenih okrožij, oziroma posameznih parcel, celih kosov ali večjih zemljiških skupin, pri čemer se pa ni ozirati na izvršene zboljšave s pridržano obdelavno vrstjo.

Deželna komisija naj torej korenito preudarja, če so se proizvodne in gospodarstvene razmere v posameznih razredbenih okrožjih dotične dežele po činiteljnih, ki so zlasti v dotičnih okrožjih postali trajno vplivni, izpremenile tako korenito, da bi, ko bi se ohranili o svojem času za razne dobrotne razrede posameznih obdelav ustanovljeni tarifni postavki čistega donosa, to provzročilo očitno različnost postopanja v posameznih okrožjih.

Ko bi bile take očitne različnosti v posameznih primerih nastale po grobih hibah ali krivih razmerah v obstoječih tarifnih postavkih, naj deželna komisija tudi té primere vzame v svoj preudarek.

Potemtakem ima deželna komisija dolžnost, ustanoviti, za katera razredbena okrožja, oziroma za katere obdelave in dobrotne razrede in v kateri meri se ji zdi potrebno, da se premené obstoječi tarifni postavki, bodi s povišanjem bodi z znižanjem.

Ako se pokaže pri tem, da se, ako se hočejo v poštev vzeti donosne različnosti istega okrožja, ne more izhajati z osmými dobrotnimi razredi, more deželna komisija ukreniti tudi pomnožbo dobrotnih razredov, ustanovivši tarifne postavke, katere je uporabljati zanje.

§. 14.

Izpremembe v obstoječih tarifnih postavkih, katere je ukrenila deželna komisija, je priobčiti v uradnih deželnih časopisih.

Proti tem ukrepom morejo občine, iz občinske zveze izločene graščine in tisti zemljiški posestniki, kateri plačujejo najmanj šesti del vse zemljarine v občini, slednjič poročevavec (referent) deželne komisije v šestih tednih, od dne razglasa ukrepov računeč, pri deželni komisiji pismeno izročiti svoje vgovore.

§. 15.

Da se odpravijo pomote ali grobi pogreški v uvrstitvi posameznih parcel v razne dobrotne razrede dotične obdelave, se priobčijo deželnim komisijam podatki uradoma po uradnikih za razvidnost zemljarinskega katastra opravljenih ovedeb, o katerih je dokončno razločiti deželni komisiji.

Pri tem naj deželna komisija tudi preudarja priznanila, ko bi ji katera došla od drugih organov, na primer od deželnega odbora, občinskih zastopov, kmetijskih društev itd. o pomotah ali napakah, kakoršne so omenjene.

Pomote ali grobe pogreške v uvrstitvi celih kosov ali večjih zemljiških skupin enake talne kakovosti se lahko odpravijo, in pa s časom nastale trajne izpremembe v talni kakovosti se v poštev vzemó tako, da se premakne uvrstitev v dobrotne razrede, oziroma da se, kar storiti ima deželna komisija pravico, pomnožijo dobrotni razredi.

§. 16.

Podatke ukrepov deželne komisije naj razvidnostni uradniki poočitijo v novo napravljenih razrednih sestavah in okrajnih razpregledih; nato naj deželna komisija vse operate in sejne zapisnike vkup z mnenjem vred o došlih vgovorih proti tarifnim izpremembam predloži finančnemu ministru, kateri ukrene potrebna pripravljala dela, da more osrednja komisija začeti svoje delovanje.

§. 17.

Deželne komisije naj svoje delovanje začno v teku leta 1896. in končajo v šestih mesecih najpozneje.

Ko preteče vgovorni rok, naj se operati, ko se je izreklo mnenje o njih, predložé v enem mesecu najpozneje.

3. Pri osrednji komisiji.

§. 18.

Osrednja (centralna) komisija je sklepčna, če je poleg predsednika pričujoča polovica udov ali sklicanih nadomestnikov.

§. 19.

Osrednja komisija naj ukrepe in mnenja deželnih komisij korenito preskusi in svojo pozornost, oziraje se na načela, izrečena v §§. 13. in 15., obrača sosebnost na to, da se s potrebnim ozirom na različne pridelovalne, gospodarstvene in donosne razmere gledé vseh dežel postopa kolikor moči enakomerno.

Ako o preskusu ukrepov in mnenj deželnih komisij nastanejo bistveni pomiselki, ima osrednja komisija pravico, s posredovanjem finančnega ministra ukreniti, da se še dalje ovedó za presojo merodajne razmere, in popraviti, kar je potrebno po podatku ovedeb, dobivši poprej mnenja dotičnih deželnih komisij.

Kar se tiče po deželnih komisijah ukrenjenega znižanja tarif čistega donosa, naj se osrednja komisija za največinski iznos znižanja vsote čistega do-

nosa drži tistega iznosa, kateri pri davčnem odstotku po $22\frac{7}{10}$ vstreza zemljarski kvoti za dva milijona in pol.

Na posamezne dežele in okrožja sedaj spadajoče vsote čistega donosa se ne smejo zvišati.

§. 20.

Osrednja komisija naj svoje delovanje začne v teku leta 1897. in konča v treh mesecih.

IV. Izvedba preglednih podatkov.

§. 21.

Finančni minister ukrene izvedbo preglednih podatkov v parcelnih zapisnikih, razrednih sestavah, okrajnih in glavnih razpregledih, in pa v zemljiškoposestnih polah.

Zemljarina naj se po preglednih podatkih porazdeli počenši od leta 1897.

Od tega časa dalje se zemljarska glavna vsota, ki jo je bilo dotle obdržati v izmeri, ustanovljeni z zakonom z dne 7. junija 1881. l. (drž. zak. št. 49.), s pridržkom nadaljnih 10-, oziroma 15-odstotnih popustkov, ki nastanejo po zakonu o osebnih davkih, zniža za $2\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev.

§. 22.

Z začetkom leta 1898. se mora v vseh operatih zemljarskega katastra uporabljati meterska površinska mera.

Člen II.

Izvršiti ta zakon, kateri stopi v veljavnost tistega dne, ko se razglasi, je naročeno Mojemu finančnemu ministru.

V Išču, dne 12. julija 1896. l.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Biliński s. r.

122.**Zakon z dne 12. julija 1896. l.**

o podaljšanju z zakonom z dne 30. decembra 1891. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1892.) in z dne 9. avgusta 1892. l. (drž. zak. št. 139.) ukrenjene začasne ustave progresivnega zvišanja hišne najmarine in petodstotnega davka od čistega donosa od poslopij v mestu tržaškem in v okolici tržaški.

S pritrditvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Izpreminjajoč zakona z dne 30. decembra 1891. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1892.) in z dne 9. avgusta 1892. l. (drž. zak. št. 139.) naj se progresivno zvišanje hišne najmarine in petodstotnega davka od čistega donosa od poslopij v mestu tržaškem in okolici tržaški začne zopet še le z letom

1900; in potemtakem je davek za leto 1900. predpisavati in pobirati s 85 odstotki, za leto 1901. z 90 odstotki, za leto 1902. s 95 odstotki, začeni z letom 1903. pa v polnem znesku davčne pristojbine, kar je gré po zakonu.

§. 2.

Ta zakon stopi v veljavnost dne 1. januarja 1897. l.

§. 8.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojemu finančnemu ministru.

V Išču, dne 12. julija 1896. l.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Biliński s. r.

